

Dnr 2018/1360

§ 143 Motion - Inför lokalt förbud mot tiggeri i Mullsjö kommun - svar

Ärendebeskrivning

Sverigedemokraterna har genom Angelica Lundberg inkommit med en motion om ”Att snarast införa ett tiggeriförbud i Mullsjö kommun enligt Vellinges modell”.

Sverigedemokraterna pekar på att problemen med tiggeri är många, inte minst hur tiggarna utnyttjas av kriminella ligor och blir offer för människohandel, men även bilden av samhället och den upplevda otryggheten för invånarna. Mullsjö kommun bör därför följa Vellinges modell och snarast införa ett förbud mot tiggeri.

Förslagsvis sätts tiggeriförbudet för de centrala delarna av Mullsjö och Sandhems tätorter och runt samtliga affärer i kommunen, så att konsumenter kan besöka våra affärer utan att uppleva obehag från mer eller mindre påstridiga tiggare.

Ordningslagen (1993:1617) syftar bland annat till att trygga ordningen och säkerheten på offentliga platser och vissa andra områden. Med offentlig plats avses bland annat gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål.

Lagen innehåller endast ett fåtal regler om allmän ordning och behovet av ytterligare bestämmelser är avsett att tillgodoses genom lokala ordningsföreskrifter meddelade av kommunerna. Sådana föreskrifter kan avse vitt skilda frågor men ett grundläggande krav är att de måste behövas för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. De får heller inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. För att säkerställa detta ska beslutade föreskrifter anmälas till länsstyrelsen, som ska upphäva föreskrifter som inte uppfyller dessa krav.

Som motionären nämner i sin motion så beslutade kommunfullmäktige i Vellinge kommun att revidera gällande lokala ordningsföreskrifter och införa ett förbud mot passiv insamling av pengar (tiggeri) på särskilt angivna och avgränsade offentliga platser inom kommunen. Beslutet anmäldes till länsstyrelsen som upphävde förbudet men hänvisning till att det inte framkommit att själva insamlandet av pengar orsakat ordningsstörningar. Vellinge kommun överklagade länsstyrelsens beslut till förvaltningsrätten som avlog kommunens överklagande. Kammarrätten instämde senare i förvaltningsrättens bedömning och avlog också kommunens överklagande dit. Vellinge kommun överklagade då till Högsta

Kommunfullmäktige**§ 143 fortsättning**

förvaltningsdomstolen som upphävde Kammarrättens dom och fastställde kommunens beslut att anta tillägget i de lokala ordningsföreskrifterna om förbud mot passiv insamling av pengar (tiggeri) vid särskilt angivna områden (mål nr 2149-18).

Högsta förvaltningsdomstolen motiverar sitt beslut bland annat med att kommunernas möjlighet att meddela ordningsföreskrifter har en lång historia och har av tradition avsett vitt skilda ämnen som inte alltid i vanligt språkbruk behöver associeras med ordningsfrågor. Avgörande är att regeln ska ha till syfte att komma till rätta med, eller förebygga någon typ av störning i det offentliga rummet. Tillståndsplikt för penninginsamling har tagits in i Sveriges Kommuner och Landstings så kallade normalförslag för lokala ordningsföreskrifter och vidare så har justitieutskottet under senare tid uttalat att det under vissa omständigheter är möjligt att reglera penninginsamling i form av ”tiggeri” på offentlig plats genom lokala ordningsföreskrifter (2016/17:JuU18 s.85). Domstolen slår fast att penninginsamling på offentlig plats utgör en sådan företeelse som får regleras genom lokala ordningsföreskrifter och att det inte krävs att kommunen visar att något har kommit att utgöra en störning av viss omfattning eller grad för att den aktuella företeelsen ska få regleras. Kommunerna är oförhindrade att i förebyggande syfte besluta i olika ordningsföreskrifter med förbehållet, som tidigare nämnts, att de inte lägger onödigt tvång på allmänheten eller annars görs obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Av domstolens dom framgår att det beslut mot förbud mot passiv insamling av pengar som kommunfullmäktige i Vellinge kommun fattade beslut om avsåg särskilt angivna och avgränsade platser inom kommunen. Domstolen konstaterar att kommunen hade avgränsat tillämpningsområdet för föreskriften om passiv penninginsamling till vissa särskilt angivna plaster där det enligt kommunens mening uppstått eller kan komma att uppstå ordningsproblem. Domstolen ansåg att det var godtagbart eftersom det var ett snävt avgränsat geografiskt tillämpningsområde och det saknades anledning för domstolen att ifrågasätta kommunens bedömning av behovet såvitt avsåg de aktuella plasterna.

Avgörande för definitionen allmän plats är hur en yta används. Gator och trottoarer utgör offentliga platser men det är viktigt att notera att det finns ytor i anslutning till butiksentréer som inte utgör offentlig plats. Marken där tiggeriet sker också i många fall på mark som ägs av butikerna.

Kommunfullmäktige**§ 143 fortsättning**

Efter samråd med juridiska avdelningen i Jönköpings kommun är bedömningen att det därför mycket tveksamt om förslaget i motionen om att införa förbud om tiggeri i de centrala delarna av Mullsjö och Sandhems tätorter och runt samtliga affärer i kommunen är tillräckligt avgränsat för att i senare instans kunna godkännas, speciellt som förslaget inte alltid avser ytor som är utpekade som allmän plats i antagna detaljplaner.

Kommunfullmäktige har också att ta ställning till om det föreligger ett behov av att i de lokala ordningsföreskrifterna för Mullsjö kommun införa ett förbud mot tiggeri mot bakgrund av ordningslagen. Att det finns bakomliggande problem med eu-migranternas tiggeri och att människor blir mycket utsatta och utnyttjas är oemotsagt, men kanske bör det hanteras genom andra åtgärder och metoder än förbud i lokala ordningsföreskrifter, förutsatt att det inte föreligger en reell störning mot den lokala ordningen.

Beslutsunderlag

Protokoll från kommunstyrelsen den 9 oktober 2019 § 147

Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott den 26 september 2019 § 96

Tjänsteskrivelse från kommundirektören den 17 september 2019

Protokoll från kommunstyrelsens arbetsutskott den 28 februari 2019 § 7

Protokoll från kommunstyrelsen den 13 februari 2019 § 40

Protokoll från kommunfullmäktige den 29 januari 2019 § 17

Motion inför lokalt förbud mot tiggeri i Mullsjö kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att anta tjänsteskrivelsen som svar på motionen om att införa lokalt förbud mot tiggeri i Mullsjö kommun och därmed anse att motionen är avslagen.

Förslag till beslut under sammanträdet

Christian Wall (SD) föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen med hänsyn till kommunens egna ordningsregler.

Lars Eriksson (KD) föreslår att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige

§ 143 fortsättning

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut. Dels Christian Walls förslag och dels kommunstyrelsens förslag.

Ordförande ställer de båda förslagen mot varandra och finner kommunstyrelsens förslag vinner.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta tjänsteskrivelsen som svar på motionen om att införa lokalt förbud mot tiggeri i Mullsjö kommun och därmed anse att motionen är avslagen.

Beslutet skickas till

Motionsställaren